

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรณิกา เพชรแก้ว.ผู้ประสานงานข่าวศูนย์ภาคเหนือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ บริษัท มติชน จำกัด.สัมภาษณ์ 18 พฤศจิกายน 2541.

กรรณิกา วิริยะกุล.หัวหน้ากองบรรณาธิการไทยโพสต์.สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2541 .

กฤต รักธรรม.นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.สัมภาษณ์ 8 ตุลาคม 2541.

กฤษณ์ ทองเลิศ.2540 ล้อมวลชน การเมือง และวัฒนธรรม องค์รวมแห่งสายสัมพันธ์ของวิถีชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง .

กัญจนา ศิลปอาชา. ศ.ศ.พรรคชาติไทย จังหวัดสุพรรณบุรี.สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2542.

กำแพง ภริดานนท์.รองหัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์.สัมภาษณ์ 30 กรกฎาคม 2541.

เกษม ศิริสัมพันธ์.ประธานคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์.สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2541.

เกษม ศิริสัมพันธ์.เอกสารประกอบการสัมมนา หมายเลข 3 ปัญหาเกี่ยวกับวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกียรติศักดิ์ ศรีสุวรรณ.นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.สัมภาษณ์ 5 พฤศจิกายน 2541.

โกสศ เพ็ชรสุวรรณ.กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2541.

ขรรค์ชัย มุนปาน.ประธานกรรมการบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน).สัมภาษณ์ 27 กรกฎาคม 2541.

คณิต ณ นคร.กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2541.

คึกฤทธิ์ ปราโมช. “ปัญหา : การสัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์” หนังสือสยามรัฐ คอถัมภ์ ซอยสวน
พลู 6 มกราคม 2541.

จรัส ทิวช่วย.ศ.ศ.8 สมัย พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดเพชรบูรณ์.สัมภาษณ์ 14 ตุลาคม 2541.

จรวรรณ ฉลุลักษณะานนท์ ,นักศึกษาศาสน์นราชนิกุลสวนสุนันทา.สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2541.

จินตนา ดันตุวรรณนนท์. ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือ
พิมพ์ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์,คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2541.

ฉวีวรรณ เกียรติโชคชัยกุล.อดีตนายกสมาคมนักข่าวเศรษฐกิจ.สัมภาษณ์ 19 ตุลาคม 2541.

เจติมพร อุ่นแก้ว. เสรีภาพต่อมวลชนภายใต้กรอบแห่งกฎหมายไทย คณะวารสารศาสตร์และสื่อ
มวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2534.

ชวรงค์ ทิมปีปัทมปาณี.หัวหน้าศูนย์ข้อมูลกองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.สัมภาษณ์ 4
กันยายน 2541.

ชัชวาลย์ คงอุดม.ประธานกรรมการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ.สัมภาษณ์ 25 กันยายน 2541.

ชัยพร โชติสวัสดิ์.นักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.สัมภาษณ์ 30 ตุลาคม 2541.

ชัยรัตน์ คำนวม.อดีตนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชาติชาย เอ็นป่ารุ่ง.กรรมการผู้จัดการหนังสือพิมพ์บิสิเนสเดย์.สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2541.

ชายชาตรี ถัมจรรยา.บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์รายวัน.สัมภาษณ์ 28 สิงหาคม
2541.

ชุติมา บุรณรัชดา.อดีตนายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.สัมภาษณ์ 16 กรกฎาคม 2541.

ฐาตุร บุญปาน.บรรณาธิการบริหาร ข่าวสด.สัมภาษณ์ 13 พฤศจิกายน 2541.

ฉรงค์ สุทธิรักษ์.บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ.สัมภาษณ์ 3 กันยายน 2541.

ครุณี หิรัญรักษ์.หนังสือพิมพ์ Weekend ปีที่ 11 ฉบับที่ 561, 1-7 กันยายน 2540.

คาริณีชัย ดันชัยสวรรค์.ผู้อำนวยการสำนักบริหาร (ด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์) ธนาคารกสิกรไทย.สัมภาษณ์ 24 พฤศจิกายน 2541.

คิสทัต โรงนาถักขณ์.เจ้าหน้าที่มูลนิธิสุขภาพไทย.สัมภาษณ์ 21 กันยายน 2541.

คิสทัต โรงนาถักขณ์, ใครจะสตอต่อหนังสือพิมพ์ วันนักข่าว 5 มี.ค.37 รายงานประจำปีสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.

ทิพากร บุญอ่ำ.บรรณาธิการบริหารนิตยสารจีเอ็ม.สัมภาษณ์ 29 ตุลาคม 2541.

ชนวนดี ทำจีน.มูลนิธิเพื่อนหญิง.สัมภาษณ์ 15 ธันวาคม 2541.

ธวัชชัย สันคศิริประภา.2537.เสรีภาพกับบทบาทการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย : ศึกษาตั้งแต่การปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ.2519-2536. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธิดิมา เข็มมแก้ว.นักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.สัมภาษณ์ 30 ตุลาคม 2541.

นพดล ธีวเจริญ "กฎหมายกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

นรนิติ เศรษฐบุตร "หนังสือพิมพ์กับความอยู่รอด" 8 ธ.ค.25 พิมพ์ที่สำนักพิมพ์ไคมทอง จำกัด.

นมส. บทบาทลูกกอดรักและธรรมะแห่งหนังสือข่าว 5 มี.ค.25 วันนักข่าว สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.

นันทวัน สุชาติ.นัก.น.ส.ท.กับหนทางแห่งเสรีภาพ 5 มี.ค.21 วันนักข่าว ครบรอบ 20 ปี สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.

เนาวรัตน์ สมครอง. นักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ เอกสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยราม
คำแหง. สัมภาษณ์ 2 กันยายน 2541.

บัญญัติ ทศนิยะเวช. กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์ 5 สิงหาคม 2541.

บุญรักษ์ บุญญะเขตมาตา ฐานันดรที่ระบบโลกถึงรัฐบาล กรุงเทพมหานคร : 2537.

บุญรุ่ง อินทโชติ. นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. สัมภาษณ์ 7 สิงหาคม 2541.

บุญเลิศ คชาฤทธิ์เคช. บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. สัมภาษณ์ 20 กรกฎาคม
2541.

บุปผา ช้างแก้ว. 2534 คำสั่งปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 42 กับ การควบคุมหนังสือพิมพ์โดย
รัฐบาลสมัยต่าง ๆ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

ประชา ผดุงศิลป์สถาพร. นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2541.

ประสงค์ สุ่นศิริ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์แนวหน้า. สัมภาษณ์ 11 ธันวาคม 2541.

ประหัด คุณสมบัติ. รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. สัมภาษณ์ 11 สิงหาคม
2541.

ปราชญ์ ไชยคำ. หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามกีฬา. สัมภาษณ์ 14 สิงหาคม 2541.

ปรีทัศน์ กองเพ็ชร. หัวหน้าข่าวการเมือง/ข่าวบันเทิง หนังสือพิมพ์ข่าวสด. สัมภาษณ์ 13 พฤศจิกายน
2541.

ปรีชา พบสุข. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ บางแสน ราย 5 วัน. สัมภาษณ์ 8 ธันวาคม 2541.

เปรมศักดิ์ เพ็ชระ. ศ.ศ. พรรคความหวังใหม่ จังหวัดขอนแก่น. สัมภาษณ์ 17 กันยายน 2541.

ปิติ กุศลโรจน์.ประกอบธุรกิจส่วนตัว.สัมภาษณ์ 12 พฤศจิกายน 2541.

ผดุง กิมเจริญรัตน์.บริษัทเอกชน.สัมภาษณ์ 13 ตุลาคม 2541.

สุตติ ศิวรนาถ.บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ชิงจางเอี้ยนรายวัน.สัมภาษณ์ 14 สิงหาคม 2541.

พัชฎดา อ่วมกุล.หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค.สัมภาษณ์ 4 กันยายน 2541.

พินิจ ไชยเสนีย์.ผกก.3 ต.2 สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2542.

พิศิษฐ์ ขวาลาวัช.เอกสารประกอบการสัมมนาผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์ “การปฏิรูปสื่อมวลชน”
ชน.

พิสันต์ อธิวิวัฒน์กุล.คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.สัมภาษณ์ 28 กันยายน 2541.

ไพโรจน์ พลเพชร.เลขาธิการสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน และเลขาธิการคณะกรรมการ
ประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปต).สัมภาษณ์ 2 ตุลาคม 2541.

ไพศาล ศรีจรัสจรรยา.ที่ปรึกษาบริษัท วัฏจักร จำกัด (มหาชน).สัมภาษณ์ 24 ธันวาคม 2541.

เฟรด เอส ซีเบอรัท,เรือดอร์ ปีเคอร์สัน และวิกเตอร์ ชแรม. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน แปลโดย เกษม สิริ
สัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : ไทวัฒนาพานิช.

มานิจ สุขสมจิตร.ประธานคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.สัมภาษณ์ 6 สิงหาคม
2541.

เมธา ตกาวัฒน์.ผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ.สัมภาษณ์ 3 กันยายน 2541.

รัชনীวรรณ พฤติวิทชากุล.นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.สัมภาษณ์ 5 พฤศจิกายน 2541.

รัตนภรณ์ ศรีอำพัน.2539 ความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวราชการ
เมือง:ศึกษาเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ ที่วิทูรกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์.วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุจน์ โกมลบุตร.อนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์.สัมภาษณ์ 16 ตุลาคม 2541.

เรืองชัย ทวีพันธ์วันคร.บรรณาธิการนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์.สัมภาษณ์ 7 ตุลาคม 2541.

ถักขมี คงถาก.2534 การควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เลิศ อัศเวศน์ บันทึกประวัติศาสตร์สมาคมนักข่าว 5 มี.ค.21 บันทึกข่าว ครบรอบ 20 ปี สมาคมนัก
ข่าวแห่งประเทศไทย .

วิจุม พิงประเสริฐ.บรรณาธิการอาวุโส “เดอะเนชั่น”.สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2541.

วิจุมย์ อึ้งประพันธ์.กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ (ผู้ทรงคุณวุฒิ).สัมภาษณ์ 22 กันยายน
2541.

วิภาสินี พิพิธกุล.อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.สัมภาษณ์ 18 ธันวาคม 2541.

วิษณุ วัลบุญ.อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2541.

ศรวุฒิ ปทุมราช.กรรมการอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์.สัมภาษณ์ 5 พฤศจิกายน 2541.

ศักดิ์ดา นพเกตุ.บรรณาธิการอำนาจการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน/รายสัปดาห์.สัมภาษณ์ 9
ธันวาคม 2541.

สมควร กวียะ.อาจารย์พิเศษคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.สัมภาษณ์ 25 สิงหาคม
2541.

- สมควร กวีชะ.การสื่อสารมวลชน บทบาทหน้าที่เสรีภาพและความรับผิดชอบ พิมพ์ครั้งแรก
สำนักพิมพ์คอกหญ้า กรกฎาคม 2539 .
- สมบูรณ์ วรพงษ์.บนเส้นทางหนังสือพิมพ์ เรื่องมโนธรรมที่จำต้องรักษาไว้ พิมพ์ครั้งที่ 3 สำนัก
พิมพ์คอกหญ้า 2538.
- สมหมาย ปาริฉัตร.บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน.สัมภาษณ์ 2 ธันวาคม 2541.
- สมักร สุนทรเวช.ส.ส.พรรคประชากรไทย จังหวัดกรุงเทพมหานคร.สัมภาษณ์ 6 ตุลาคม 2541.
- สมาน สุดโต อธิบดีคนาอกสมาคมสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.สัมภาษณ์ 17
กรกฎาคม 2541.
- สฤมพร เกตุวิทย์.หัวหน้าข่าวต่างประเทศ กองบรรณาธิการรายวัน หนังสือพิมพ์วิญจักร.สัมภาษณ์
1 ธันวาคม 2541.
- สรรพสิทธิ์ คุมภ์ประพันธ์.ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก.สัมภาษณ์ 17 สิงหาคม 2541.
- สำเร็จ คำพะอ.บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์สยามรัฐ.สัมภาษณ์ 4 พฤศจิกายน 2541.
- สุกรี นิโคธรวงกูร.นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย.สัมภาษณ์ 17 ตุลาคม
2541.
- สุกัญญา สุกบรรทัด.เอกสารบรรณราช จริยธรรมสื่อมวลชน บทที่ 1-2 ปี 2539.
- สุกัญญา สุกบรรทัด. จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อของนักหนังสือพิมพ์:เอกสารการตอนพิเศษวิชา
การข่าวและการบรรณาธิการ สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
หน่วยที่ 15.
- สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล.อุปนายกฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ สภา
ทนายความ.สัมภาษณ์ 26 ตุลาคม 2541.

สุภารัตน์ เกตุราพันธ์.อดีต ศ.ศ.พรรคพลังธรรม จังหวัดกรุงเทพมหานคร.สัมภาษณ์ 25 พฤศจิกายน 2541.

สุทธิชัย หยุ่น.หมาเฝ้าบ้าน พฤษภาคม 2537 ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์ เนชั่นพิถีพิถังกรู๊ป จำกัด.

สุนทร จันทรวงษ์.บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์โคราชรายวัน.สัมภาษณ์ 19 สิงหาคม 2541.

สุพัตร์ บุญถนอม.บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวได้ จังหวัดยะลา.สัมภาษณ์ 14 ธันวาคม 2541.

สุภา ศิริमानนท์.คอรปชั้นในวงการหนังสือพิมพ์ สำนักพิมพ์เทเวศน์ 2500 พระนคร.

สุรัตน์ นุ่มนนท์.2526 ความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์.วันนักข่าว.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์แฉศ.

สุรินทร์ ชัยวิระไทย.บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จังหวัดพิษณุโลก.สัมภาษณ์ 28 ตุลาคม 2541.

สุวัฒน์ ทองชนากุล.บรรณาธิการอำนวยการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน.สัมภาษณ์ 23 กรกฎาคม 2541.

เสรี วงศ์มณฑา.ผู้อำนวยการโครงการปริญญาโทนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.สัมภาษณ์ 7 มกราคม 2542.

ทดวงวิจิตรวาทการ.เอกสารอัดสำเนา การสัมมนาและนิทรรศการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในวันที่ 19-23 กุมภาพันธ์ 2511 ณ โรงละครแห่งชาติ พระนคร ห้องสมุด คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อดิศักดิ์ ทิมปรุงพัฒนกิจ.บรรณาธิการและผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.สัมภาษณ์ 25 สิงหาคม 2541.

อนุพงษ์ พนาพรศิริกุล.ทนายความ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.สัมภาษณ์ 26

พฤศจิกายน 2541.

อรนุช วานิชทวีวัฒน์. กระบวนการตรวจสอบตนเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปี 2537-2539 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพรรณ เมฆาคิดก. หัวหน้าสำนักงานอาชีวเวชศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลราชวิถี. สัมภาษณ์ 11 พฤศจิกายน 2541.

อรุณ เผ่าสวัสดิ์. อดีตคนขายกแพทยสภา. สัมภาษณ์ 12 มกราคม 2542 .

อรุณี เอื้อบ. หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. สัมภาษณ์ 18 กันยายน 2541.

อรุณีประภา หอมเศรษฐี. ประธานสภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชน. สัมภาษณ์ 2 กันยายน 2541.

อภกรรณ พกบุตร. อดีต ส.ส. 2 สมัย พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดเพชรบุรี. สัมภาษณ์ 12 ตุลาคม 2541.

อังธิดา ทิมปีปัทมปาณี. 2540 การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของหนังสือพิมพ์ต่อองค์กรเมือง ศิลปิน นักแสดง นักธุรกิจและประชาชนทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานันท์ ปันยารชุน. มุมมองนายอานันท์. พิมพ์ครั้งที่ 2 พิมพ์ที่ บริษัท พิกเนตส พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์.

ไอศล โกสิน. ภูมิสถา. สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2541.

ภาษาอังกฤษ

Carthragh St, The Australian Press Council Suite 302, 149 (The Australian Journalists Association Code of Ethics). (n.d.).

Herbert Schmertz, The Quill January Vol 74, No 1-11, 1986.

Hiebert, Ray Eldon., Ungurait, Donald F. and Bohn, Thomas W. Mass media IV. New York : Longman, 1985.

Sandman Peter M., Rubin, David Sachsman, David B. Media: AN Introductory Analysis of American Mass Communication. USA: Prentics Hall Ince, 1982.

Schramm, Wilar. Mass Communication, Urbana University of Illinois, 1966.

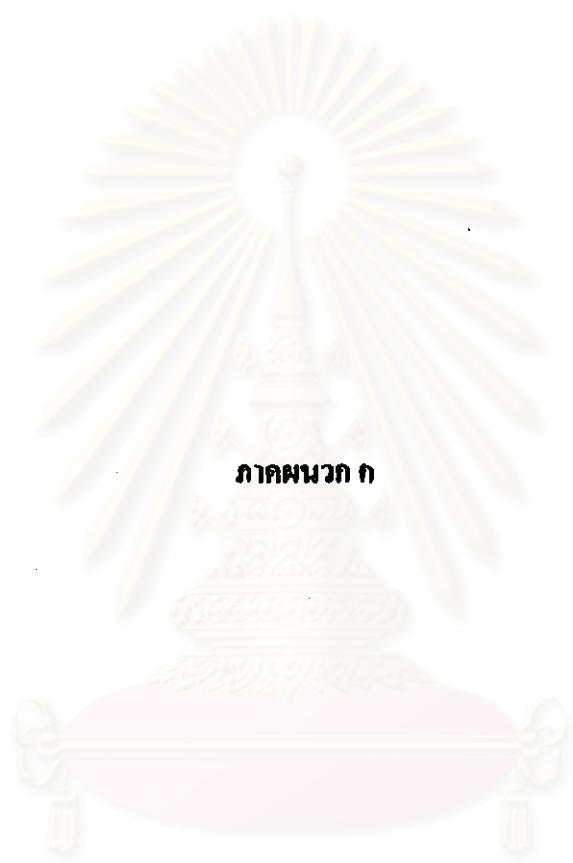

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ Depth Interview กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ 6กลุ่ม

ประเภทของกลุ่ม	รูปแบบสภากาหนังสือพิมพ์			ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานต่อความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบกันเอง	
	รัฐบาลควบคุม	สื่อมวลชนควบคุม	สาธารณชนควบคุม	การศึกษา	สถานภาพ
1. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทเจ้าของกิจการ	-	✓	✓	-	✓
2. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ดำเนินการจัดตั้งสภากาหนังสือพิมพ์	-	✓	✓	✓	✓
3. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทสนับสนุนการจัดตั้งสภากาหนังสือพิมพ์	-	✓	✓	✓	✓
4. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทภูมิภาค	-	✓	✓	-	✓
5. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทสมาคม	-	✓	✓	-	✓
6. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ปฏิบัติการ	-	✓	✓	✓	✓

ปัจจัยสนับสนุนต่อแนวคิดเกี่ยวกับองค์การตรวจสอบกันเอง

ประเภทของกลุ่ม	ด้านกฎหมาย	ด้านศีลธรรม	ด้านการเมือง	ด้านสังคม	กลั่นกรอง	ตรวจสอบ	แจ้งข่าวสาร	ร้องเรียน
1. กลุ่มเจ้าของกิจการ ประเภทผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์		✓		✓	✓	✓	✓	✓
2. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ดำเนินการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์		✓		✓	✓	✓	✓	✓
3. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทสนับสนุนการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
4. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทภูมิภาค	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
5. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทสมาคม		✓		✓	✓	✓	✓	✓
6. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ปฏิบัติการ		✓		✓	✓	✓	✓	✓

ปัจจัยอุปสรรคต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบกันเอง

ประเภทของกลุ่ม	สัดส่วน	ระบบอุปถัมภ์	ปัจเจกชนนิยม	อำนาจรัฐ	ขาดจิตสำนึก	นายทุน	ระบบเก็บรายได้
1. กลุ่มเจ้าของกิจการ ประเภทผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์	-	✓	✓	✓	-	-	-
2. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ดำเนินการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์		✓	✓	✓	-	-	-
3. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประเภทสนับสนุนการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์	✓	✓	✓	✓	-	-	-
4. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประเภททวิภาค	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประเภทสมาคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
6. กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ปฏิบัติการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบกันเอง

— หมายถึง ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบกันเอง

ตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ Depth Interview กลุ่มผู้บริโภครีโอ 6 กลุ่ม

ประเภทของกลุ่ม	รูปแบบสภากาหนดังต่อไปนี้			ปัจจัยสนับสนุนพื้นฐานต่อความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบกันเอง	
	รัฐบาลควบคุม	สื่อมวลชนควบคุม	สาธารณะชนควบคุม	การศึกษา	สถานภาพ
1. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภท NGO และ นักธุรกิจ		✓	✓		✓
2. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภทนักวิชาการที่เป็นคณะกรรมการ		✓	✓	✓	✓
3. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภทนักวิชาการไม่เป็นคณะกรรมการ		✓	✓	✓	✓
4. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภทข้าราชการ		✓	✓	✓	✓
5. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภทนักการเมือง		✓	✓		✓
6. กลุ่มผู้บริโภครีโอ ประเภทนิสิต นักศึกษาเรียนนิเทศศาสตร์		✓	✓	✓	✓

ปัจจัยสนับสนุนต่อแนวคิดเกี่ยวกับองค์การตรวจสอบกันเอง

ประเภทของกลุ่ม	ด้านกฎหมาย	ด้านศีลธรรม	ด้านการเมือง	ด้านสังคม	กลั่นกรอง	ตรวจสอบ	แจ้งข่าวสาร	ร้องเรียน
1. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภท NGO และ นักธุรกิจ	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
2. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภทนักวิชาการที่เป็นคณะกรรมการ	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
3. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภทนักวิชาการไม่เป็นคณะกรรมการ	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
4. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภทข้าราชการ	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
5. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภทนักการเมือง	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
6. กลุ่มผู้บริโภครู้ ประเภทนิสิต นักศึกษาเรียนนิเทศศาสตร์	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓

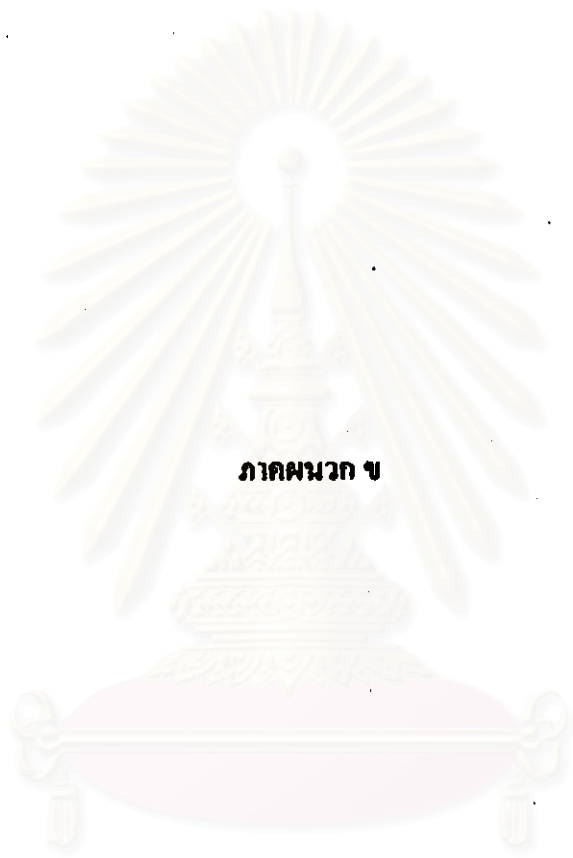
ปัจจัยอุปสรรคต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบตนเอง

ประเภทของกลุ่ม	สัดส่วน	ระบบอุปถัมภ์	ปัจเจกชนนิยม	อำนาจรัฐ	ขาดจิตสำนึก	นายทุน	ระบบที่บงายได้
1. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภท NGO และ นักรูรกิจ	✓	✓	✓	-	✓	✓	-
2. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภทนักวิชาการ ที่เป็นคณะกรรมการ	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
3. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภทนักวิชาการ ไม่เป็นคณะกรรมการ	✓	✓	✓	✓	-	✓	-
4. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภทข้าราชการ	✓	✓	✓	-	✓	✓	-
5. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภทนักการเมือง	✓	✓	✓	-	-	✓	-
6. กลุ่มผู้บริหารโลกสื่อ ประเภทนิสิต นักศึกษาเรียนนิเทศศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-

หมายเหตุ

หมายถึง มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบตนเอง

หมายถึง ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อองค์กรตรวจสอบตนเอง

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

พ.ศ. 2540

โดยเห็นเป็นการสมควรให้จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ขึ้นในประเทศไทยให้เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมตนเองในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนสิทธิการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คณะผู้บริหารกิจการหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยเจ้าของ บรรณาธิการ หัวหน้ากอง บรรณาธิการ ผู้มีอำนาจทำการแทนของหนังสือพิมพ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นสมาชิกสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยซึ่งประชุมกันเมื่อวันศุกร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้ลงนามทำขัณฑ์เจตนารมณ์ร่วมกันดังกล่าวข้างต้นด้วยการสนับสนุนจากผูปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ อันได้แก่ ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และนักเขียนทั่วประเทศ ให้สถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้น โดยตั้งกรรมการคณะหนึ่งจำนวน 11 คน ประกอบด้วยผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ภายในเวลา 1 เดือน

บัดนี้ คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้จัดทำธรรมนูญเสร็จ และได้รับความเห็นชอบจากองค์กรสมาชิกทั้งหมดแล้ว จึงให้ตราธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไว้ดังต่อไปนี้

หมวด 1

ธรรมนูญทั่วไป

ข้อ 1 ให้มีองค์กรอิสระควบคุมตนเอง เรียกชื่อว่า “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” ชื่อย่อว่า “ส.น.ช.” ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Press Council of Thailand” ชื่อย่อว่า “PCT”

ข้อ 2 องค์กรสมาชิกตามรายชื่อท้ายธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ รวมทั้งผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิก ขอมรับ ผูกพัน และปฏิบัติตามธรรมนูญฉบับนี้

ข้อ 3 ในธรรมนูญนี้

“หนังสือพิมพ์” หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยทั่วไปและความเห็นเป็นสาระสำคัญเป็นส่วนใหญ่ มีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

“สภาการหนังสือพิมพ์” หมายถึง สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“สมาชิก” หมายถึง องค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึงเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์และผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ด้วย

“ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์” หมายถึง บรรณาธิการ หัวหน้ากองบรรณาธิการ บรรณาธิการบริหาร หรือตำแหน่งควบคุม และดำเนินการงานกองบรรณาธิการที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงผู้สื่อข่าว ผู้เขียนข่าว ผู้เขียนบทความ ผู้ถ่ายภาพ ผู้เขียนภาพ ผู้ที่ทำงานอยู่ในกองบรรณาธิการ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับฝ่ายบรรณาธิการ หรือบุคคลอื่นตามที่สภาการหนังสือพิมพ์กำหนด

ข้อ 4 สภาการหนังสือพิมพ์ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
- (2) ส่งเสริมเสรีภาพ และสนับสนุนสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(3) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์

ข้อ 5 สภาการหนังสือพิมพ์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) การควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งตราขึ้นตามธรรมนูญนี้
- (2) ให้การศึกษาอบรมด้านวิชาการแก่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์
- (3) การเผยแพร่ ประกาศ รายงานการประชุม งาน คำวินิจฉัย และคำสั่งของสภาการหนังสือพิมพ์ต่อสาธารณะเป็นประจำ

ข้อ 6 สภาการหนังสือพิมพ์อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าบำรุงจากสมาชิก
- (2) ทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์
- (3) รายได้อื่นจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์
- (4) ดอกผลจากเงินตาม (1) (2) และ (3)

หมวด 2

สมาชิก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ 7 สมาชิกมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) สนับสนุนกิจกรรมของสภาการหนังสือพิมพ์และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(2) ส่งเสริมและควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดให้ปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ 8 สมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

สมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ฝ่าฝืนข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ถือว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และข้อบังคับตามหมวด 5

หมวด 3

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อ 9 ให้สภาการหนังสือพิมพ์มีกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” จำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไม่เกินสิบสี่คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้ กรรมการจะต้องไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ยกเว้นข้าราชการบำนาญอีกเจ็ดคน

กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ถือเกณฑ์ส่วนสัดส่วนดังต่อไปนี้

- (1) เจ้าของ หรือผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน
- (2) บรรณาธิการ หรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน
- (3) ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยให้เหลือสี่คน

ให้กรรมการตาม (1) (2) และ (3) มาจากกลุ่มผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ไม่เกินกลุ่มละหนึ่งคน

- (4) ให้กรรมการตาม (1) (2) และ (3) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ อีกเจ็ดคน ในจำนวนนี้ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ใด สองคน

ให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกกันเองเพื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนหนึ่ง รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์สองคน และเลขาธิการคนหนึ่ง กับกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม.

ให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นผู้กระทำการแทนสภาการหนังสือพิมพ์ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก แต่ประธานอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่นกระทำการแทนตน เฉพาะในกิจการใดก็ได้

ให้รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งหรือคนที่สองกระทำการแทนเมื่อประธานสภาการหนังสือพิมพ์หรือรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้แล้วแต่กรณี หากประธานสภาการหนังสือพิมพ์หรือรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งและคนที่สองไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการผู้มีอาวุโสสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว

ให้เลขาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั้งปวงของสภาการหนังสือพิมพ์

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการในวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อ 10 กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปีนับแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้งตามข้อ 9 วรรคสาม แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ 11 กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 9

(5) องค์กรที่สังกัดหยุดดำเนินการ เฉพาะกรณีกรรมการที่มาจากข้อ 9 (1) (2) และ (3)

(6) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และคณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(7) ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

(8) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(9) เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ข้อ 12 กรณีที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนตามประเภทของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในข้อ 9 เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหกสิบวัน และให้กรรมการที่ได้รับเลือกใหม่อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

ข้อ 13 ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยทุกสองเดือน และกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนมิได้

ประธานสภาการหนังสือพิมพ์อาจเรียกประชุมเมื่อมีเหตุผลสมควร หรือโดยคำร้องขอของกรรมการ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ได้

การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีจำนวน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงถือเป็นองค์ประชุม และให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ประธานการประชุม

ข้อ 14 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกิจการของสภาการหนังสือพิมพ์ตามวัตถุประสงค์

- (2) พิจารณาการเป็นสมาชิก
- (3) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องที่ได้รับมอบหมายตามวัตถุประสงค์ของสภาการหนังสือพิมพ์ เว้นแต่กิจการที่มีลักษณะหรือสภาพที่สภาการหนังสือพิมพ์ไม่อาจมอบหมายให้กระทำแทนได้
- (4) ออกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และข้อบังคับอื่น ตามที่กำหนดในธรรมนูญนี้
- (5) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาและข้อขัดแย้ง หรือปัญหาใดที่มีได้ตราไว้ในธรรมนูญนี้ หรือปัญหาการบังคับใช้ธรรมนูญนี้ คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด

หมวด 4

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ 15 ผู้ได้รับความเสียหายจากข้อความ หรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิก หรือจากพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิก ซึ่งผู้เสียหายเห็นว่าขัดต่อข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น โดยตรงเสียก่อนเพื่อให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นดำเนินการบรรเทาความเสียหายตามควรแก่กรณี

ข้อ 16 เมื่อผู้เสียหายได้ดำเนินการตามข้อ 15 แล้วถูกปฏิเสธหรือเพิกเฉยที่จะดำเนินการใด ๆ จากหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นมูลเหตุให้เกิดความเสียหาย หรือเมื่อผู้เสียหายเห็นว่าการบรรเทาความเสียหายของหนังสือพิมพ์ตามข้อ 15 ไม่เป็นที่พอใจจนเห็นได้ชัด จึงมีสิทธิร้องเรียนเป็นหนังสือพิมพ์พร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อสภาการหนังสือพิมพ์ได้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเสียหายนั้น

การยื่นเรื่องร้องเรียนให้ทำตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 17 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อรับเรื่องร้องเรียนตามข้อ 16

ให้อนุกรรมการตามวรรคแรก มีอำนาจวินิจฉัยว่าจะรับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้พิจารณาหรือไม่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน

ในกรณีที่อนุกรรมการตามวรรคแรกวินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องเรียน ต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว และผู้ร้องเรียนมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการดังกล่าว

กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แล้ว วินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องเรียน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ข้อ 18 เมื่อคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ ได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลให้ส่งเรื่องพร้อมความเห็นให้คณะกรรมการโดยไม่ชักช้า และแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ร้องเรียนทราบ

ข้อ 19 เมื่อคณะกรรมการได้รับสำนวนเรื่องร้องเรียนจากคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ ตามข้อ 18 หรือคำอุทธรณ์จากผู้ร้องเรียนตามข้อ 17 แล้ววินิจฉัยว่าให้รับเรื่องที่ร้องเรียนไว้พิจารณา ให้คณะกรรมการแจ้งเรื่องให้ผู้ถูกร้องเรียนทราบ พร้อมทั้งนัดให้ผู้ถูกร้องเรียนมาชี้แจงข้อร้องเรียนด้วยวาจาหรือให้ทำเป็นหนังสือชี้แจงแก่ข้อร้องเรียนยื่นต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

ข้อ 20 ในการพิจารณาคำร้องเรียนคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์อาจเรียกคู่กรณีมาชี้แจงด้วยวาจาหรือให้ส่งคำแก้ข้อร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือให้ส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ได้ การที่ผู้ถูกร้องเรียนสละสิทธิไม่ชี้แจง ข่มขู่ไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้น

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการพิจารณาหาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานของคู่กรณี ในการนี้ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการสืบหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานแทนก็ได้

ให้คณะกรรมการพิจารณาพยานหลักฐานจากสำนวนการสอบสวนและวินิจฉัยว่ากรณีที่ร้องเรียนเกิดจากการปฏิบัติฝ่าฝืนข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์หรือไม่

ข้อ 22 คณะกรรมการต้องพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับจากคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ตามข้อ 18 หรือคำอุทธรณ์ตามข้อ 17 ในโอกาสแรกที่มีการประชุม และให้ดำเนินการ

วินิจฉัยเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการตาม
ข้อ 19

ข้อ 23 กรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัด
สมาชิกประพฤติดุคข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของกรรมการทั้งหมดและให้เป็นการประชุมลับ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามวรรคแรก ให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรและให้ดำเนินการ
ตามข้อ 29

ข้อ 24 กรณีที่มีการร้องเรียนหลายเรื่อง เกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้องเรียนกรณีเดียว หรือ
หลายกรณีเกี่ยวเนื่องกันคณะกรรมการมีสิทธิรวมพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

ข้อ 25 เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ใน
สังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติดุคจริยธรรมแห่งวิชาชีพ จนอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติ
ศักดิ์แห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการจะดำเนินการตามข้อ 17 ข้อ 19 ข้อ 20 ข้อ 21 ข้อ 22 ข้อ
23 และข้อ 24 โดยอนุโลมก็ได้

ข้อ 26 สถานการณ์หนังสือพิมพ์มีสิทธิไม่รับเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดีตาม
กฎหมาย

กรณีที่ปรากฏว่าเรื่องร้องเรียนใด ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสถานการณ์หนังสือพิมพ์ได้
นำไปดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้ถือว่าคำร้องเรียนนั้นตกไป

ข้อ 27 คำวินิจฉัย หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้เป็นที่สุด

ข้อ 28 คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการวินิจฉัย หรือวิธีการออกคำสั่งของคณะกรรมการ
และจำนวนอนุกรรมการตามธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 5

ความรับผิดชอบทางจริยธรรม

ข้อ 29 เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) แจ่งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียนลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการในตำแหน่งและขนาดตัวอักษรที่เห็นได้ชัด ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยนั้น โดยสภากาการหนังสือพิมพ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- (2) แจ่งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียน บรรเทาความเสียหายด้วยการตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษต่อผู้เสียหายตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โดยสภากาการหนังสือพิมพ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- (3) ในกรณีผู้ประพฤติดเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ส่งคำวินิจฉัยไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดของผู้นั้น เพื่อดำเนินการลงโทษ แล้วแจ่งผลให้สภากาการหนังสือพิมพ์ทราบโดยเร็ว
- (4) ในกรณีที่เห็นสมควร สภากาการหนังสือพิมพ์อาจเผยแพร่คำวินิจฉัยนั้นต่อสาธารณชนได้ด้วย

หมวด 6

การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญ

ข้อ 30 การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้จะกระทำได้จากการเสนอของกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อคณะกรรมการก่อนการประชุมตามข้อ 13 วรรคสอง ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน มติให้แก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ ต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ 31 ธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
บทเฉพาะกาล

ข้อ 32 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่ที่คณะกรรมการชั่วคราวเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) คำเนิการให้มีคณะกรรมการตามข้อ 9 ภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันประกาศชรรมนุญนี้

(2) ออกข้อบ้กบ ข้อกำหนด หรือระเบียบอื่นที่จำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตาม (1)

ประกาศ ณ วันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2540

ข้อบ้กบว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541

โดยที่เจ้าของ ผู้ประกอบการ บรรณาธิการ และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันสถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมตนเองเพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบการวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนสิทธิการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน รวมทั้งยึดถือความยุติธรรม และความเที่ยงธรรมเป็นหลักในการประกอบวิชาชีพ

อาศัยความตามข้อ 5 (1) และข้อ 14 (4) แห่งชรรมนุญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบ้กบว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด 1

หมวดทั่วไป

ข้อ 1 ข้อบ้กบนี้เรียกว่า “ข้อบ้กบว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2541”

ข้อ 2 ข้อบ้กบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบ้กบนี้

“ข่าว” หมายถึง เนื้อข่าว ความนำหรือตัวไปรษณีย์ พาดหัวข่าว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าว

“หนังสือพิมพ์” หมายถึง หนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 ข้อ 3

“ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึง ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2540 ข้อ 3

หมวด 2

จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและครบถ้วน

ข้อ 5 หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8 หนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติจนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 10 เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น

- ข้อ11 การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย
- ข้อ12 ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า
- ข้อ13 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน
- ข้อ14 หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับหากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้
- หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์นั้นไว้เป็นความลับ
- ข้อ15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
- ในการเสนอข่าวตามวรรคแรก ต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
- ข้อ16 การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว
- ข้อ17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่ดูจาบ ตามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถี่ถ้วน
- ข้อ18 ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ19 ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

หมวด 3

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ20 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติใดๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ21 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่วาดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ22 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

หมวด 4

แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ23 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์ หรือตำแหน่ง เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ24 การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชน และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ 25 การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ26 ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

ข้อ 27 หนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์
สาธารณะ

ข้อ 28 หนังสือพิมพ์พึงได้ใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่
ภายในขอบเขตของศีลธรรมและวัฒนธรรม

หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัย
ว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

ข้อ 29 หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้น่าเชื่อว่าเจ้าของ
ประกาศโฆษณานั้นเจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งเท็จมลาย

ข้อ 30 ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายเหยียดหยาม

ประกาศ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2541

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. 2541

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 14 (4) และข้อ 28 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
พ.ศ. 2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับว่าด้วยวิธี
พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 (นิยาม)

ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการ” หมายถึง คณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์

“จริยธรรมแห่งวิชาชีพ” หมายถึง จริยธรรมแห่งวิชาชีพตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541

ข้อ 2 (เงื่อนไขที่ต้องกระทำก่อนการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ จะกระทำได้ต่อเมื่อผู้ได้รับความเสียหายได้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นโดยตรง เพื่อให้ดำเนินการบรรเทาความเสียหาย แต่ถูกปฏิเสธหรือเพิกเฉย หรือการบรรเทาความเสียหายไม่เป็นที่พอใจของผู้เสียหาย

ข้อ 3 (อายุความการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ต้องกระทำภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่ผู้เสียหายทราบเรื่อง

ข้อ 4 (ผู้มีสิทธิร้องเรียน)

ผู้เสียหาย หรือบุคคลใด ๆ มีสิทธิร้องเรียนว่า ข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือร้องเรียนว่า พฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ 5 (ผู้รับการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าด้วยข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่า พฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ 6 (การหีบขกเรื่องร้องเรียนขึ้นดำเนินการเอง)

เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าหนังสือพิมพ์ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ละเมิดหรือประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพจนอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการมีอำนาจหีบขกเรื่องขึ้นตรวจสอบและดำเนินการตามข้อ 29 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้

ข้อ 7 (แบบการร้องเรียน)

การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือการร้องเรียนว่าพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้ทำเป็นหนังสือตามแบบท้ายข้อบังคับนี้ และต้องแนบและหรือระบุพยานหลักฐานเบื้องต้นมาพร้อมหนังสือร้องเรียน

ข้อ 8 (ผู้มีอำนาจพิจารณาเบื้องต้น)

เว้นแต่กรณีตามข้อ 6 อนุกรรมการมีหน้าที่พิจารณาทำความเข้าใจในเรื่องร้องเรียนเสนอกณะ กรรมการ

ข้อ 9 (การส่งไม่รับเรื่องร้องเรียน)

เมื่อคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องเรียน ให้อนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามนัย ข้อ 2 และข้อ 3 เสียก่อน ทั้งนี้ต้องกระทำโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการเห็นว่าเรื่องร้องเรียนใดมิได้เป็นไปตามนัยข้อ 2 หรือขาดอายุความตามข้อ 3 ให้อนุกรรมการส่งไม่รับพิจารณาเรื่องร้องเรียนนั้น แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เสียหายทราบ ทั้งนี้ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน

ข้อ 10 (หน้าที่ของอนุกรรมการ)

เมื่อคณะอนุกรรมการเห็นว่าคำร้องเรียนถูกต้องตามข้อ 2 และไม่ขาดอายุความตามข้อ 3 ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาเนื้อหาของเรื่องต่อไป

คณะกรรมการต้องเริ่มประชุมพิจารณาเนื้อหาของเรื่องโดยไม่ชักช้า โดยต้องรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริง แล้วจัดทำเป็นสำนวนขึ้นให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ข้อ 11 (การแก้ไขข้อกล่าวหา)

คณะกรรมการต้องแจ้งเรื่องที่ร้องเรียนให้ผู้ถูกร้องเรียนทราบ และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงข้อร้องเรียนด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือ

ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนด้วยวาจา ให้คณะกรรมการบันทึกคำชี้แจงไว้ แล้วให้ผู้ถูกร้องเรียนลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การสละสิทธิในการชี้แจงข้อร้องเรียนของผู้ถูกร้องเรียน ไม่เป็นเหตุให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ 12 (อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาพยานหลักฐาน)

เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) เชิญผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนมาชี้แจงด้วยวาจา
- (2) ให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงแก้ข้อร้องเรียนเป็นหนังสือ
- (3) ให้ผู้ร้องเรียน และผู้ถูกร้องเรียนส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติม
- (4) แสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมเอง

ข้อ 13 (การทำรายงานและความเห็น)

เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าการตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องที่ร้องเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการวินิจฉัยทำความเข้าใจประกอบสำนวนว่า คำร้องเรียนมีข้อมูลว่าขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพหรือไม่ แล้วรายงานเสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

ข้อ 14 (ส่วนประกอบของรายงานและความเห็น)

รายงานและความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อสำคัญเหล่านี้เป็นอย่างน้อย

- (1) วัน เดือน ปี ที่ทำรายงานและความเห็น

(2) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ถูกร้องเรียน

(3) พฤติกรรม โดยย่อที่ปรากฏในเรื่องร้องเรียน

(4) พยานหลักฐานที่รวบรวมได้

(5) ข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ความ

(6) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 15 (การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับเรื่องร้องเรียน)

ผู้ร้องเรียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งไม่รับเรื่องร้องเรียนตามข้อ 9 ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการเห็นพ้องด้วยกับคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งยกอุทธรณ์ แต่ถ้าคณะกรรมการไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้ส่งเรื่องร้องเรียนให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคสองให้เป็นที่สุด

ข้อ 16 (การดำเนินการของคณะกรรมการ)

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายงานและความเห็นและสำนวนตามข้อ 13 จากคณะกรรมการแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องที่ร้องเรียน และหากกระทำได้อาจกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมคณะกรรมการ

คณะกรรมการต้องวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องที่ร้องเรียนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียนนั้นจากคณะกรรมการ

ข้อ 17 (การรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ)

ให้นำบทบัญญัติ ข้อ 12 มาใช้บังคับการพิจารณาคำเนิการของคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 18 (การรวมพิจารณาเรื่องร้องเรียน)

กรณีที่มีการร้องเรียนหลายเรื่องอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้องเรียนกรณีเดียวหรือหลายกรณีเกี่ยวเนื่องกัน คณะกรรมการมีอำนาจรวมพิจารณาเป็นเรื่องเดียวกันได้

ข้อ 19 (การลงมติวินิจฉัยชี้ขาด)

การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการว่าเรื่องที่ร้องเรียนฟังขึ้นหรือไม่ และการใช้มาตรการตามข้อ 29 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

การลงมติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องกระทำเป็นการลับ

ข้อ 20 (รูปแบบคำวินิจฉัยชี้ขาด)

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ให้ทำเป็นคำวินิจฉัยของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 21 (ส่วนประกอบของคำวินิจฉัย)

ให้นำบทบัญญัติข้อ 14 มาใช้บังคับกับคำวินิจฉัยตามข้อ 20 ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าเรื่องที่ร้องเรียนฟังขึ้น ให้ระบุนาตราตามข้อ 29 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในคำวินิจฉัยนั้นด้วย

ข้อ 22 (หน้าที่ของเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ)

ให้เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีหน้าที่แจ้งคำสั่งของคณะกรรมการตามข้อ 15 และ คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตามข้อ 20 ให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว โดยแนบสำเนาคำสั่งหรือคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้วแต่กรณีไปด้วย

ข้อ 23 (หน้าที่ของประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ)

การแจ้งและการสั่งการอันเกี่ยวกับมาตราตามข้อ 29 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 24 (การนำหลักกฎหมายวิธีพิจารณาใช้บังคับ)

ให้นำหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 ถึงมาตรา 13 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับการดำเนินการของคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2541

แบบคำร้องเรียนกล่าวหา

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน เลขาธิการ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ด้วยข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

อยู่บ้านเลขที่.....ต.รอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ในฐานะ () ผู้เสียหาย () ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหาย () ผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหาย

ขอร้องเรียนต่อคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าหนังสือพิมพ์.....หรือ

(นาย/นาง/นางสาว).....ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในหนังสือพิมพ์.....ได้

ประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2541 ข้อ

โดยมีพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ขอให้หนังสือพิมพ์.....หรือ(นาย/นาง/นางสาว
.....สังกัดหนังสือพิมพ์.....
ดำเนินการตามข้อ 15 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541 แล้ว ดังต่อไปนี้คือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

แต่ถูกปฏิเสธหรือเพิกเฉยที่จะดำเนินการใด ๆ หรือไม่ได้รับการบรรเทาความเสียหายจนเป็นที่พอใจ

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงยื่นคำร้องนี้พร้อมพยานหลักฐานข้างต้น และขอให้คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ดำเนินการตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541 ต่อไป

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ร้องเรียน

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์

ว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 ข้อ 9 ประกอบ ข้อ 14 (4) ข้อ 32 (2) คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ตราข้อบังคับว่าด้วย คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2540”

ข้อ 2. ข้อบังคับนี้ให้ใช้ตั้งแต่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ในข้อบังคับนี้

“ธรรมนูญ” หมายถึง ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2540

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“เลขานุการ” หมายถึง เลขานุการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“องค์กรสมาชิก” หมายถึง องค์กรสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“สมาพันธ์” หมายถึง สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

“ผู้รับเลือกตั้ง” หมายถึง ผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่องค์กรสมาชิกและสมาคมในสังกัดสมาพันธ์ โดยสมาพันธ์เสนอมายังคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ เพื่อรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 4. ก่อนครบวาระของคณะกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบวัน ให้คณะกรรมการจัดการดำเนินการเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่ในวาระถัดไปให้แล้วเสร็จก่อนหมดวาระไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธาน 1 คน และกรรมการอื่นอีก 3 คน ให้เลขานุการทำหน้าที่เป็นเลขานุการและกรรมการ

ข้อ 5. ในการดำเนินการเลือกตั้งตามข้อ 4 ให้เลขานุการในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งไปยังองค์กรสมาชิก และประธานสมาพันธ์ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. ให้องค์กรสมาชิกเสนอชื่อผู้รับเลือกตั้ง ต่อคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ภายในระยะเวลาที่เลขานุการกำหนด ซึ่งแจ้งไว้ในหนังสือแล้ว

องค์กรสมาชิกต้องเสนอชื่อผู้รับเลือกตั้งจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดของตนเท่านั้น จำแนกประเภทและจำนวน ดังนี้

ประเภท (1) ได้แก่ เจ้าของ หรือผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ 1 คน

ประเภท (2) ได้แก่ บรรณาธิการ หรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการ 1 คน

รายชื่อทั้งสองประเภทดังกล่าวต้องไม่ซ้ำกัน การเสนอชื่อให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษรระบุชื่อ เพศ อายุ คุณสมบัติ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สถานที่

ทำงาน หรือที่อยู่ที่สามารถติดต่อทางจดหมายได้ของผู้นั้น รวมทั้งประเภทและองค์กรสมาชิกที่สังกัด

ข. ให้ประธานสภามพันธ์ ทำหนังสือแจ้งสมาคมในสังกัดสมาพันธ์ ให้เสนอชื่อผู้รับเลือกตั้งจากสมาชิกของตน ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในประเภท (3) ซึ่งได้แก่ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ ที่มีชื่อประเภท (1) หรือ (2) ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ก. ทั้งนี้ต้องเสนอชื่อสมาคมละ 15 คนต่อสมาพันธ์ ภายในกำหนดเวลาที่สมาพันธ์กำหนด ซึ่งแจ้งไว้ในหนังสือแล้ว

รายชื่อที่สมาคมเสนอต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิกเท่านั้น และการเสนอชื่อให้กระทำเป็นลายลักษณ์อักษร ระบุชื่อ เพศ อายุ คุณสมบัติ และประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์แต่ละคน รวมทั้งองค์กรสมาชิกที่ผู้นั้นสังกัด

ค. เมื่อสมาพันธ์ได้รับรายชื่อผู้รับเลือกตั้งจากสมาคมในสังกัดครบถ้วนแล้ว หรือเมื่อพ้นเวลาการเสนอชื่อแล้ว ให้ประธานสมาพันธ์นำรายชื่อดังกล่าวพร้อมทั้งข้อความที่เป็นข้อมูลเฉพาะของแต่ละคนทุกคนมาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อผู้รับเลือกตั้ง แล้วส่งบัญชีดังกล่าวให้กรรมการของสมาพันธ์ ได้ตรวจสอบก่อนการนัดหมายลงคะแนนเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

การเลือกตั้งของสมาพันธ์ ให้กระทำในที่ประชุมกรรมการสมาพันธ์ โดยให้ผู้ออกเสียงเลือกตั้งลงคะแนนโดยวิธีเลือกในบัตรผู้รับเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อในวรรคแรกไม่เกิน 50 ชื่อที่ไม่ซ้ำกันลงในแผ่นกระดาษหรือบัตรเลือกตั้ง และให้นำแผ่นกระดาษหรือบัตรเลือกตั้งนั้นไปยื่นให้ประธานที่ประชุม สำหรับประธานในที่ประชุมให้ออกเสียงโดยวิธีเดียวกันแต่ให้นำแผ่นกระดาษหรือบัตรเลือกตั้งที่ประธานในที่ประชุมออกเสียงไปรวมกับแผ่นกระดาษหรือบัตรเลือกตั้งที่กรรมการสมาพันธ์อื่น ๆ ออกเสียง เมื่อมีการออกเสียงครบแล้ว ให้มีการนับคะแนนในที่ประชุมกรรมการสมาพันธ์ ผู้ที่มีชื่อในกระดาษหรือบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียง 1 ชื่อ ให้ถือเป็น 1 คะแนน ถ้าออกเสียงไม่ถึง 50 ชื่อ ไม่ให้นำมานับคะแนน

เมื่อนับคะแนนสิ้นสุด ให้ทำบัญชีรายชื่อผู้รับเลือกตั้ง เรียงตามลำดับจากคะแนนสูงสุดจนต่ำสุด ในกรณีที่มียรายชื่อผู้รับเลือกตั้งจากองค์กรสมาชิกเดียวกันให้ใส่รายชื่อผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเพียงคนเดียวเท่านั้นลงในบัญชีคะแนนผู้รับเลือกตั้ง และให้ถือเป็นที่สุด

ให้ประธานสมาพันธ์ เป็นผู้เก็บรักษาบัญชีคะแนนของผู้รับเลือกตั้งไว้ในซองปิดผนึก แล้วนำส่งคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ภายในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามข้อ 6 ในข้อบังคับต่อไป

ข้อ 6. เมื่อคณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้ง ได้รับรายชื่อผู้รับเลือกตั้ง จากองค์กรสมาชิกครบถ้วนแล้ว หรือพ้นระยะเวลาเสนอชื่อแล้ว ให้เลขาธิการนำรายชื่อดังกล่าวพร้อมทั้งข้อความที่เป็นข้อมูลเฉพาะของแต่ละคนทุกคน มาจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อผู้รับเลือกตั้งแต่ละประเภทให้ผู้รับเลือกตั้งในประเภทนั้น ๆ ทุกคนพร้อมทั้งบัตรเลือกตั้ง และแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการลงคะแนนเลือกตั้งไว้ในบัตรด้วย

วิธีออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้รับเลือกตั้งลงคะแนนเลือกกันเองโดยเขียนชื่อผู้รับเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อไม่เกิน 5 ชื่อที่ไม่ซ้ำกันลงในบัตรเลือกตั้งที่เลขาธิการส่งไปให้ แล้วใส่ซองปิดผนึกนำมาใส่หีบเลือกตั้งด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นนำมาใส่หีบเลือกตั้งแทน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้งจัดเตรียมไว้

ข้อ 7. ให้คณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้ง จัดเตรียมหีบบัตรเลือกตั้ง สถานที่ลงคะแนนให้เรียบร้อยในวันที่กำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง และทำหลักฐานการมาออกเสียงเลือกตั้งของผู้รับเลือกตั้งหรือผู้แทนไว้ให้ถูกต้อง

เมื่อผู้รับเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนครบทุกคนแล้ว หรือพ้นกำหนดเวลาออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้งเปิดหีบนับคะแนนจากบัตรเลือกตั้ง โดยผู้มีชื่อในบัตรเลือกตั้งแต่ละชื่อ ได้รับ 1 คะแนน

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้ง ทำบัญชีคะแนนผู้รับเลือกตั้งตามประเภท โดยเรียงคะแนนจากสูงตจนครบรายชื่อ

ข้อ 9 ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้ถือเกณฑ์ ดังนี้

ก. ผู้ได้รับคะแนนสูงสุด 5 คนแรก ตามบัญชีคะแนนประเภท (1) ประเภท (2) และผู้ได้รับคะแนนสูงสุด 4 คนแรก ตามข้อ 9 (3) แห่งธรรมนูญ ถ้าไม่มีรายชื่อผู้ที่สังกัดองค์กรสมาชิกเดียวกัน อยู่เลย ให้ถือว่า ผู้มีชื่อตามลำดับดังกล่าวได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข. กรณีที่มีรายชื่ออยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับเลือกตั้งตามข้อ ก. สังกัดองค์กรสมาชิกเดียวกันเกินกว่า 1 รายชื่อ ให้ถือรายชื่อที่ได้คะแนนสูงสุดเพียงรายชื่อเดียวที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับเลือกตั้ง สำหรับรายชื่อผู้ที่สังกัดองค์กรสมาชิกเดียวกันที่ได้คะแนนน้อยกว่า ให้ถือว่าไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้

รับเลือกตั้ง และให้เลื่อนรายชื่อผู้มีคะแนนในลำดับถัดไปในบัญชีคะแนนผู้รับเลือกตั้งประเภทเดียวกันขึ้นเป็นผู้อยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับเลือกตั้งแทน

หากปรากฏว่า การเลื่อนลำดับดังกล่าวทำให้มีผู้มีรายชื่ออยู่ในเกณฑ์ได้รับเลือกตั้งสังกัดองค์กรสมาชิกเดียวกันเกินกว่า 1 รายชื่อ ก็ให้ดำเนินการโดยวิธีที่กล่าวมาแล้ว ไปจนกว่ารายชื่อผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับเลือกตั้ง ไม่มีรายชื่อผู้ที่สังกัดองค์กรสมาชิกเดียวกันอยู่เลย

ให้คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งทุกประเภทจำนวน 14 คน ไว้ในที่เปิดเผย และแจ้งองค์กรสมาชิกทราบ

ข้อ 10. ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามข้อ 9 ทราบ และกำหนดให้มีการประชุมกรรมการตามข้อ 9 แห่งธรรมนูญ ครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการในวาระแรก ให้ผู้มีอาวุโสสูงสุดเป็นประธานการประชุม ให้เลขาธิการทำหน้าที่เลขานุการที่ประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ตามข้อ 9 (4) แห่งธรรมนูญ และให้ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันประชุมตามวาระแรก

ข้อ 11. เมื่อได้คณะกรรมการตามข้อ 9 แห่งธรรมนูญแล้ว ให้เลขาธิการออกหนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการส่งมอบงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ภายในกำหนดเวลาตามข้อ 9 (4) แห่งธรรมนูญ

ข้อ 12. ในวาระเริ่มแรกของคณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้ง ให้นับวันประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้ง 4 ประเภทตามข้อ 9 ของธรรมนูญเป็นวันเริ่มต้นวาระ

ประกาศ ณ วันที่ 4 กันยายน 2540

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ว่าด้วยการเงินและทรัพย์สิน พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 6 และ ข้อ 14 (4) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติให้ออกข้อบังคับว่าด้วยการเงินและทรัพย์สิน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์ ว่าด้วยการเงินและทรัพย์สิน พ.ศ.2540”

ข้อ 2. ข้อบังคับนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้มีบัญชีการเงินและทรัพย์สินของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้

ข้อ 4. การรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดทุกชนิดจากบุคคลภายนอกจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และให้ออกใบรับแก่ผู้บริจาคทุกครั้ง รวมทั้งต้องประกาศการบริจาคมานั้นไว้ในที่เปิดเผย

การเก็บรักษาทรัพย์สิน การดูแลผลประโยชน์อื่นใด หรือการฝากเงินไว้ที่ธนาคาร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติกำหนด

เหรียญกษาปณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีอำนาจเก็บเงินสดไว้ได้คราวละไม่เกินห้าพันบาท การนำเงินฝากธนาคารตามความในวรรคก่อน ให้นำฝากในวันที่ได้รับเงิน หากไม่สามารถฝากได้ทัน ให้ฝากในวันทำการถัดไปของธนาคาร

ข้อ 5 ให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงิน

- (1) เหรียญกษาปณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งละ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
- (2) เลขานุการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งละ ไม่เกินสามหมื่นบาท
- (3) ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งละ ไม่เกินห้าหมื่นบาท

การจ่ายเงินที่มีจำนวนครั้งละเกินกว่าห้าหมื่นบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติก่อน

ในการอนุมัติส่งจ่ายเงินทุกครั้งให้มีหลักฐานการอนุมัติ และใบสำคัญอยู่จ่ายไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 6. การจ่ายเงินต้องจ่ายเป็นเช็ค โดยให้ประธาน เลขาธิการ และเหรัญญิก ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร่วมกันลงลายมือชื่อและประทับตราของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นสำคัญ เว้นแต่การจ่ายเงินค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดที่มีจำนวนครั้งละไม่เกินห้าพันบาทจะจ่ายเป็นเงินสดก็ได้

ข้อ 7. การรับเงิน การจ่ายเงิน รวมทั้งการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินอื่นของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในเดือนหนึ่ง ๆ นั้น ต้องจัดทำบัญชีแสดงรายการเสนอให้คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติรับทราบในการประชุมตามปกติในครั้งถัดไป และต้องจัดทำบัญชีเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป โดยผู้สอบบัญชีจกต้องรับรองบัญชีในแต่ละปี

ประกาศ ณ วันที่ 22 ธันวาคม 2540

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. 2541

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 2 และ ข้อ 14 (2) และ (4) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติให้ออกข้อบังคับว่าด้วยการเป็นสมาชิก ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. 2541”

ข้อ 2. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. สมาชิก หมายความว่า รวมถึง องค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามความในข้อ 2 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540 และหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้ตามข้อ 6 แห่งข้อบังคับนี้

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 4. หนังสือพิมพ์ที่จะสมัครเป็นสมาชิกได้ จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) เป็นหนังสือพิมพ์ตามคำนิยามในข้อ 3 แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2540
- (2) หนังสือพิมพ์นั้นยอมรับผูกพันและปฏิบัติตามธรรมนูญและข้อบังคับอื่น ๆ ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ 5. การสมัครเป็นสมาชิก ต้องทำเป็นหนังสือตามแบบพิมพ์ที่คณะกรรมการกำหนดยื่นต่อเลขาธิการ โดยเสียค่าธรรมเนียมการแรกเข้าและค่าบำรุงรายปีตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ 6. ให้เลขาธิการนำคำขอสมัครเป็นสมาชิกตามข้อ 5 เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในโอกาสแรกที่มีการประชุมคณะกรรมการ

มติอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 7. เมื่อคณะกรรมการมีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้หนังสือพิมพ์ใดเป็นสมาชิก ให้เลขาธิการแจ้งมติดังกล่าวแก่หนังสือพิมพ์นั้น โดยมีชักช้า

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2541

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

นายมานิจ	สุขสมจิตร	ประธาน	กรรมการประเภทที่ 1
นายพงษ์ศักดิ์	พยัคฆ์เชิษร	รองประธาน	กรรมการประเภทที่ 1
ศ.นพ.วิจรรย์	อึ้งประพันธ์	รองประธาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
นายสุวัฒน์	ทองธนากุล	เลขาธิการ	กรรมการประเภทที่ 1
นางฉวีวรรณ	เกียรติโชคชัยกุล	รองเลขาธิการ	กรรมการประเภทที่ 3
นางศุสดี	กิตติวรรณ	เหรัญญิก	กรรมการประเภทที่ 2
นายสุทธิชัย	หุ่น	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 2

นายก้าแหง	ภริตานนท์	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 2
นายถาวร	สุวรรณ	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 2
นายไพศาล	ศรีจรัสจรรยา	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 1
นายพิชาย	ชินสูงสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 2
นายพรเทพ	แซ่จิว	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 3
นายชูชัย	จิตเกล้า	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 3
นายสุนทร	จันทร์รังสี	กรรมการ	กรรมการประเภทที่ 1
ดร.เกษม	ศิริสัมพันธ์	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศ.ดร.คณิต	ฉ นกร	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
นายทองใบ	ทองเป่าดี	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ดร.โกศล	เพชรสุวรรณ	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
นางบัญญัติ	ทัศนียะเวช	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
นายบัณฑิต	ล้ำชำ	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ

หมายเหตุ

- กรรมการประเภทที่ 1 มาจากเจ้าของ หรือผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ
- กรรมการประเภทที่ 2 มาจากบรรณาธิการ หรือตัวแทนผู้มีอำนาจกองบรรณาธิการ
- กรรมการประเภทที่ 3 มาจากผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

คณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์

- 1.ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์
- 2.นางบัญญัติ ทัศนียะเวช
- 3.นางสุดิมา บุรณรัชดา
- 4.นายสุวัฒน์ ทองธนากุล
- 5.รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์
- 6.นายรุ่งนั โกมลบุตร
- 7.นายศราวุฒิ ประทุมราช
- 8.นายวิจิตร พึ่งประเสริฐ
- 9.นายการุณย์ มีถน

คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

1. นายสุวัฒน์ ทองธนากุล
2. นางฉวีวรรณ เกียรติโชคชัยกุล
3. นายวิฑูร พึ่งประเสริฐ
4. นายชวรงค์ ถิมปี่ทมปาณี
5. นางสาวเทียมใจ ทองเมือง

คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

1. นายสุทธิชัย หุ่น
2. นายวันชัย ม่วงศรี
3. นายบุญเลิศ ทรายุทธเดช
4. นายคำฤทธิ วิริยะกุล
5. นายทวี ยอดเพชร

คณะกรรมการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

1. นายพิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์
2. นายวีระ ประทีปชัยกุล
3. นายกวี จงกิจถาวร
4. นายศิลป์ฟ้า ดันตราวุธ
5. นายเกรียง วงศ์สุขศิริ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10 คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับสถานการณ์หนังสือพิมพ์แห่งชาติ

- 1.ถาม — “จริยธรรม” คืออะไร ต่างกับคำว่า “จรรยาบรรณ” อย่างไร?

ตอบ — คำว่า “จรรยาบรรณ” นั้นอยู่สูงกว่ากฎหมาย ความประพฤติบางอย่างไม่ผิดกฎหมาย แต่ผิดจรรยาบรรณ จรรยาบรรณเป็นหลักประพฤติกฎปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะของการยอมรับโดยสมัครใจเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม ทั้งยังเป็นหลักประกันของเสรีภาพ

ส่วนคำว่า “จรรยาบรรณ” หมายถึงหลักจรรยาบรรณซึ่งได้ตราขึ้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นคำที่มีความหมายแคบกว่าจรรยาบรรณ บ้างก็แปล “จรรยาบรรณ” ว่าหนังสือว่าด้วยจรรยาบรรณ

2.ถาม — สภาการหนังสือพิมพ์เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ตอบ — เกิดขึ้นเพราะคณะผู้บริหารหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยเจ้าของ บรรณาธิการ หัวหน้ากองบรรณาธิการ ผู้มีอำนาจทำการแทนของหนังสือพิมพ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นสมาชิกสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งประชุมกันเมื่อวันศุกร์ที่ 4 กรกฎาคม 2540 ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้ลงนามร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

3.ถาม — มีวัตถุประสงค์อย่างไรในการก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ?

ตอบ — เราต้องการให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งนี้เป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพความรับผิดชอบต่อสถานภาพของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์และกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนกิจการหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.ถาม — มีใครเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติบ้าง?

ตอบ — กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีทั้งหมด 21 คน ประกอบด้วย 1.เจ้าของ หรือ ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน 2.บรรณาธิการหรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน 3.ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิก ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยให้เหลือ 4 คน แล้วให้กรรมการทั้ง 3 ประเภทข้างต้นนั้นเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการต่าง ๆ อีก 7 คน มาประกอบกันเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ที่สำคัญก็คือกรรมการทั้ง 21 คนนี้จะต้องไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ยกเว้นข้าราชการบำนาญ ส่วนกรรมการตามข้อ 2 และ 3 นั้น ก็จะมาจากกลุ่มประกอบการหนังสือพิมพ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเกินกว่าหนึ่งคนไม่ได้

5.ถาม — สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะแก้ไขปัญหาการละเมิดจรรยาบรรณในวงการหนังสือพิมพ์ได้อย่างไร?

ตอบ — ขอเรียนว่า ในการป้องกันและแก้ไขข้อระงับยังขังการละเมิดหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์นั้น จะเหมาะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยตรงเห็นจะไม่ได้

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่บิดามารดา ญาติพี่น้อง ครอบครัว ครูบาอาจารย์ สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รวมทั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะต้องมีส่วนรับผิดชอบในแต่ละช่วงเวลา นั่นก็คือทุกฝ่ายจะต้องถือเป็นภาระหน้าที่อันเคร่งครัดที่จะต้องกวดขันดูแล คนที่เป็นพ่อแม่จะต้องอบรมสั่งสอนลูกของตนให้เป็นคนดี อยู่ร่วมกับสังคมได้โดยปกติสุข สถาบันการศึกษาอบรมก็จะต้องให้ความสำคัญเรื่องคุณธรรมจรรยาบรรณ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการอบรมสั่งสอนให้หาข่าวเก่ง เขียนบทความดี หรือมีความสามารถในการบริหารจัดการดี

สำหรับสังคมนับว่ามีส่วนหล่อหลอมให้คนเป็นคนดีหรือไม่ดีก็ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักว่าการมีนักหนังสือพิมพ์เวลานั้นเป็นภัยต่อสังคมซึ่งจะต้องช่วยกันขจัดออกไป การที่บริษัทห้างร้านต่างก็จัด “ซองขาว” เอาไว้แจกนักหนังสือพิมพ์เวลามีการแถลงข่าวหรือโอกาสอื่นโดยอ้างว่าเพื่อเป็นสินน้ำใจนั้นถือได้ว่าเป็นการละเมิดจรรยาบรรณ

นอกจากนี้ยังเห็นว่าการให้อภิสิทธิ์แก่นักหนังสือพิมพ์ก็ดี การใช้ความสนิทสนมกันเป็นการส่วนตัวกับนักหนังสือพิมพ์ ใช้อำนาจนักหนังสือพิมพ์ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในทางที่ไม่ชอบให้แก่ตนเองหรือพวกพ้องก็ดี เป็นสิ่งไม่พึงกระทำ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาตินั้น แม้จะตั้งขึ้นมาเพื่อกวดขันดูแลในเรื่องจรรยาบรรณก็เป็นฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักหนังสือพิมพ์และองค์การสมาชิกที่จะให้การยอมรับและปฏิบัติตาม รวมทั้งการเคารพในคำประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันมาน้อยเพียงไร

6.ถาม — เมื่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตั้งขึ้นโดยไม่มีกฎหมายรองรับแล้วจะมีผลในการยอมรับนับถือเพียงไร?

ตอบ — ในสมัยโบราณนั้นก็ไม่มีกฎหมาย ฉะนั้น การที่จะให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความรับผิดชอบอะไรและอย่างไรบ้างจึงเป็นไปตามข้อตกลง แม้ทุกวันนี้การกระทำบางสิ่งบางอย่างก็ไม่ต้องทำกรอบที่กฎหมายกำหนด หากแต่เป็นตามข้อตกลงตราบเท่าที่ผลแห่งการกระทำตามข้อตกลงนั้นไม่ผิดกฎหมายก็สามารถทำได้ทั้งนั้น

จะว่าไปแล้ว การก่อตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาตินั้น พวกเราทำตามสิทธิที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 45 ให้อำนาจไว้ในการรวมตัวกันเป็นองค์กรที่ไม่ได้ทำอะไรผิดกฎหมายบ้านเมือง ตรงกันข้ามกลับเป็นการส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วยซ้ำไป

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการที่ไม่ต้องมีกฎหมายรองรับนั้นก็เพราะอาชีพหนังสือพิมพ์เป็นอาชีพอิสระ ทุกคนสามารถเข้ามาได้และอยู่ได้ตราบเท่าที่ไม่ทำผิดกฎหมาย ฉะนั้นจึงไม่ต้องทำให้รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงโดยอาศัยกฎหมายเปิดช่อง และต้องการให้หนังสือพิมพ์ในประเทศประชาธิปไตยทั้งหลายต่างไม่มีกฎหมายรองรับกันทั้งสิ้น

7.ถาม — ได้ทราบว่าสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเปิดให้ประชาชนไปร้องทุกข์ได้

ตอบ — ร้องทุกข์ได้หากเห็นว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์คนใดขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขสำคัญบางประการ เช่น 1. เมื่อผู้เสียหายได้ติดต่อกับหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น โดยตรงแล้วไม่ได้ผล 2. ต้องร้องเรียนภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ผู้เสียหายทราบเรื่อง

ในบางเรื่องแม้จะไม่มีผู้ร้องเรียน คณะกรรมการอาจหยิบยกขึ้นพิจารณาได้หากเห็นว่ามีการละเมิดจริยธรรมอันอาจนำมาซึ่งก่อความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ขอให้เป็นการร้องเรียนเพื่อให้ดำเนินการกับผู้ทำผิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ใช่เป็นการบ่นหรือการร้องเรียนโดยไม่ระมัดระวังว่าหนังสือพิมพ์หรือผู้ใดกระทำผิดอันเป็นการแสดงความไม่พอใจลอย ๆ

8.ถาม — ใครเป็นผู้พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์?

ตอบ — สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติโดยนายมานิจ สุขสมจิตร ประธานได้แต่งตั้งอนุกรรมการขึ้นมากณะหนึ่งแล้ว มี ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติประเภทผู้ทรงคุณวุฒิรับหน้าที่เป็นประธานอนุกรรมการ นอกจากนี้ยังมีอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้แทนกลุ่มบริโภค

และนักหนังสือพิมพ์ที่เป็นนายกสมาคมและเลขาธิการจำนวนหนึ่งร่วมกันเป็นกรรมการ มีหน้าที่พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ เมื่อสอบสวนทวนความเสร็จแล้วก็ส่งให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

ผมยืนยันว่าสภาการหนังสือพิมพ์จะให้ความเป็นธรรมแก่ทั้งผู้กล่าวหาและฝ่ายหนังสือพิมพ์ที่ถูกกล่าวหาอย่างเคร่งครัด เพราะการเข้าไปเป็นกรรมการนั้นเราไม่ได้พกเอา “สังกัด” ของแต่ละคนเข้าไปด้วย หมายความว่าต้องทำงานอย่างมีอิสระ

9.ถาม — หากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติวินิจฉัยไปแล้ว ผู้ถูกวินิจฉัยไม่ปฏิบัติตามจะอย่างไร?

ตอบ -เราเชื่อว่าเมื่อได้วินิจฉัยไปอย่างรอบคอบและด้วยความเป็นธรรมแล้ว และได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบแล้วคงปฏิบัติตาม เมื่อไม่ปฏิบัติตาม เราก็ไม่มีวิธีการเอาไปติดคุกติดตารางอะไร หากแต่เรามีมาตรการของเรานั้นก็คือ กรณีที่หนังสือพิมพ์ทำผิดก็แจ้งให้นายจ้างซึ่งได้ลงนามในการประกาศเจตนารมณ์จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติให้เอาไปลงโทษ จะลดเงินเดือน ไล่ออกปลดออก หรือเพียงแต่พักงานก็ต้องแจ้งให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทราบ กรณีที่หนังสือพิมพ์เองไม่ให้ความเป็นธรรมกับผู้ตกเป็นข่าว เมื่อสภาฯ วินิจฉัยแล้วว่าผิด และต้องแก้ข่าวหรือต้องบรรเทาความเสียหาย สภาฯ ก็จะแจ้งไปให้ทราบ ขณะเดียวกันสภาฯ เองก็จะมีการตีพิมพ์เอกสารข่าวแจ้งให้ทราบถึงผลงานที่ได้วินิจฉัยไปแล้วออกเผยแพร่ และหนังสือพิมพ์อื่น ๆ จะนำไปรายงานข่าวก็ย่อมได้ เป็นการลงโทษทางสังคม

ผมจึงเชื่อว่าเมื่อสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เป็นองค์กรที่พวกเราพร้อมใจก่อตั้งขึ้นมาเพราะอยากให้มีขึ้นมาตั้งนานแล้ว และตกลงร่วมกันว่าจะปฏิบัติตาม ก็คงจะไม่มีใครที่เขียนด้วยมือแล้วใช้อวัยวะอย่างอื่นลบสิ่งซึ่งได้เขียนกันมาด้วยมือ นั้นเสีย

10.ถาม — กรอบแห่งจริยธรรมที่ว่านั้นพอจะยกตัวอย่างให้พอมองเห็นเป็นภาพได้บ้างไหม?

ตอบ — หลักการในกรอบจริยธรรมนั้นก็เป็นหลักการที่จะต้องประพฤติปฏิบัติชอบ เช่น บอกว่าผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์หรือตำแหน่งเพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการอันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ ยังมีข้อห้ามในเรื่องอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และไม่เสนอข่าวทำนองชวนเชื่อในเรื่องไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ไม่เสนอข่าวหรือภาพที่ดูจาดลามก หรือน่าหวาดเสียว ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ รวมทั้งต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วย ฯลฯ กรอบจริยธรรมนี้มีชื่อเรียกเป็นทางการว่า

“ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541” ซึ่งได้ประกาศให้ทราบโดยทั่วไปแล้ว มีทั้งหมด 30 ข้อด้วยกัน

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

30 ปี แห่งการต่อสู้เพื่อ “ควบคุมตนเอง”

เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เจ้าของกิจการและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย— อังกฤษ 25 ฉบับ จากจำนวนทั้งสิ้น 32 ฉบับ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ 10 องค์กร ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกเจตนารมณ์จัดตั้ง “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เพื่อเป็นองค์กรควบคุมตนเอง ส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ และยกระดับผู้ประกอบการวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ให้ดียิ่งขึ้น หนังสือพิมพ์หลายฉบับกล่าวว่า เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นประวัติศาสตร์ของวงการสื่อมวลชนไทย ด้วยเหตุผลหลักคือมีความพยายามมาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ที่จะให้มีการสร้างระบบการควบคุมตนเองของหนังสือพิมพ์ไทย

เส้นทางของสภาการหนังสือพิมพ์ไทย

อาจารย์สุภา ศิริमानนท์ ปริญญาจารย์ทางด้านหนังสือพิมพ์ระบุว่า สาละสำคัญของ “สภาการหนังสือพิมพ์” อยู่ที่ “การควบคุมตนเอง” ทั้งนี้ต้องเป็นที่ยินยอมของหนังสือพิมพ์ ผู้ปกครองบ้านเมืองและสาธารณชน การควบคุมตนเองประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น ต้องมีประมวลจริยธรรมสำหรับนักหนังสือพิมพ์ มีคณะผู้ปฏิบัติงานอันเข้มแข็ง มีบทลงโทษแก่ผู้ที่อยู่ในวงวิชาชีพที่ละเมิดอย่างหนักแน่นและเป็นที่รับรู้แพร่หลาย

สภาการหนังสือพิมพ์เป็นรูปแบบของหนังสือพิมพ์ในกลุ่มทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการควบคุมหนังสือพิมพ์แบบอำนาจนิยม เพราะจะทำให้สัจจะไม่ปรากฏ แต่หากปล่อยให้มีการใช้เสรีภาพแบบเสรีนิยม อาจจะมีข้อบกพร่องสร้างผลกระทบต่อสังคมได้ ทางเลือกของกลุ่มหนังสือพิมพ์หลายประเทศทั่วโลกคือ การให้หนังสือพิมพ์มีเสรีภาพ ปลอดภัยจากการควบคุมของรัฐ แต่มีอำนาจกำกับดูแลลงโทษหนังสือพิมพ์โดยอาศัยเกียรติยศแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนที่พึงมี

รากเหง้าของสภาการหนังสือพิมพ์มีประวัติศาสตร์อยู่ในซีกโลกตะวันตก สภาแห่งแรกได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1916 ในประเทศสวีเดน สภาแห่งนี้จัดระบบการปกครองตนเองโดยที่รัฐไม่เข้าไปแทรกแซงเลยไม่ว่าจะเป็นโดยการสร้างกฎเกณฑ์ใด ๆ หรือโดยการส่งตัวแทนเข้าไปนั่งใน

สภา จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สวีเดนเป็นแม่แบบของความสำเริง หลังจากนั้น สภาในทำนองเดียวกันนี้ในชื่อต่าง ๆ กันไปก็ค่อย ๆ ทอยกันเกิดขึ้นในประเทศอื่น แต่มาแพร่หลายอย่างกว้างขวางในช่วงคริสต์ศตวรรษปี 1960 ในปัจจุบันมีองค์กรลักษณะเดียวกัน ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในราว 50 ประเทศกระจัดกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก

สำหรับวงการหนังสือพิมพ์ไทย เริ่มพูดถึงระบบการควบคุมกันเอง เมื่อ พ.ศ. 2506 ในการประชุมสัมมนาหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งแรก ที่ประชุมมีข้อสรุปที่ชัดเจนว่า “ขอให้จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ (Press Council) เพื่อคุ้มครองและสนับสนุนวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และในการสัมมนาและนิทรรศการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (ครั้งที่ 2) เมื่อ พ.ศ. 2511 ก็ได้มีการสรุปประเด็นในการอภิปรายเกี่ยวกับการควบคุมกันเองว่า ควรตั้งองค์กรให้มีการลงโทษและให้มีการประสานงานระหว่างสมาคมต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าที่ประชุมสัมมนาครั้งนี้ น่าจะหมายถึงองค์กรที่เรียกว่า สภาการหนังสือพิมพ์ จนในปี พ.ศ. 2516 คณะกรรมการว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco) เสนอรัฐบาลว่า ให้ดำเนินการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ขึ้นเพื่อควบคุมและส่งเสริมวิชาชีพหนังสือพิมพ์

จนในปี พ.ศ. 2518 นักหนังสือพิมพ์ได้รวมตัวกันร่างกฎหมายการพิมพ์เสนอรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญอยู่ที่การเสนอรูปแบบ “สภาการหนังสือพิมพ์” แต่การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

ความพยายามให้มีร่างกฎหมายการพิมพ์ฉบับใหม่ที่มีสาระสำคัญอยู่ที่การเสนอให้จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปี 2533 มีการนำเสนอร่าง พ.ร.บ.การพิมพ์ฉบับต่าง ๆ เสนอเข้าสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 4 ฉบับ อย่างไรก็ตาม พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าวไม่ได้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเพราะมีการคัดค้านจากสื่อมวลชนเนื่องจากรัฐบาลได้ปรับปรุงร่างกฎหมายให้ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่หนังสือพิมพ์ไม่สามารถยอมรับได้

ความพยายามให้มีสภาการหนังสือพิมพ์เริ่มขึ้นใหม่อีกครั้งเมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ยกเร่งเสร็จสิ้นและเริ่มเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2540 สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรรวมของสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนไทยทั่วประเทศ 10 สมาคม ได้ร่วมกันพิจารณาและดำเนินการรับฟังความเห็นของสื่อมวลชนและประชาชน โดยสมาพันธ์ฯ มีมติให้ตั้งคณะทำงานจัดทำข้อเสนอและข้อคิดเห็นในสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชนเพื่อดำเนิน

การให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนและรักษาเสรีภาพอันพึงมีพึงได้ของหนังสือพิมพ์

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติประกอบด้วย

1. ศ.นพ.ประเวศ วะสี	ประธาน
2. นางบัญญัติ ทศนิยมะเวช	รองประธาน
3. รศ.พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช	กรรมการ
4. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
5. นายพงษ์ศักดิ์ พิชัยวิเชียร	กรรมการ
6. ศ.นพ.วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์	กรรมการ
7. นายเกษม สรศักดิ์เกษม	กรรมการ
8. นายกำแหง ภริตานนท์	กรรมการ
9. นายพนา จันทรวโรจน์	กรรมการ
10. นายไพศาล ศรีจรัสจรรยา	กรรมการ
11. นายสุวัฒน์ ทองชนากุล	กรรมการและเลขานุการ

กำเนิดของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เนื่องจากความเห็นร่วมกันในการประชุมสมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมได้มีมติให้สภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันตัดข้อความว่า องค์การอิสระตามกฎหมาย กำหนด ออกจากมาตรา 40 ซึ่งกำหนดให้มีองค์การอิสระควบคุมหนังสือพิมพ์ แล้วให้นำไปบัญญัติไว้ในหมวด 5 ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ เพราะสื่อมวลชนต้องการให้ องค์การนี้เป็นอิสระจริง ๆ ปราศจากการแทรกแซงของทางราชการและการเมือง ในขณะที่สื่อมวลชนก็พร้อมที่จะตั้งองค์กรขึ้นมาควบคุมกันเอง

สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ออกแถลงการณ์ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2540 ว่า มาตรา 40 ที่ระบุรับรองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญของพนักงานหรือลูกจ้างเอกชนที่ประกอบกิจการด้านสื่อมวลชน รวมทั้งเจ้าพนักงานของรัฐ โดยไม่ต้องขจัดต่อกรบรรณาธิการประกอบวิชาชีพภายใต้การควบคุมของ “องค์การอิสระตามที่กฎหมายบัญญัติ” นั้น เป็นหลักการที่ดี แต่องค์การอิสระตามที่กฎหมายบัญญัติดังกล่าว จำเป็นต้องมีหลักประกันในความเป็นอิสระ ภายใต้หลักการควบคุมกันเองของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์หรือวิชาชีพสื่อมวลชนอื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบในขั้นของการออกกฎหมายประกอบตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป

ในการประชุมสมาพันธ์ฯ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2540 ที่ประชุมมีมติให้สภาว่างรัฐธรรมนูญ ตัดข้อความว่า องค์การอิสระตามกฎหมายกำหนด ออกจากมาตรา 40 แล้วนำไปบัญญัติไว้ใน หมวด 5 ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ และในการประชุมเจ้าของ บรรณาธิการ และผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2540 ที่ประชุมมีความเห็นชอบ ให้ตั้งคณะทำงาน 7 คน ได้แก่ นายสมหมาย ปาริจฉัตร นายวิระ ประทีปชัยกุล นายพนา จันทวิโรจน์ นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี นายวิฑูร พิงประเสริฐ นายวันชัย วงศ์มีชัย และนายวรวิทย์ ศรีอนันตรักษา มีนายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นที่ปรึกษา คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่สอบถามความต้องการของเจ้าของ บรรณาธิการ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ ถึงเรื่องให้มีองค์การอิสระโดยไม่ต้องให้กฎหมายบังคับ

คณะทำงานชุดนี้ ทำงานในรูปของการฟังความคิดเห็นจากเจ้าของหนังสือพิมพ์ และ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ว่าจะมีองค์การอิสระควบคุมกันเองหรือไม่ และได้มีข้อเสนอให้จัดตั้งองค์การอิสระขึ้น โดยในขั้นแรกให้มีการจัดตั้งกรรมการร่างธรรมนูญ “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ”

สมาพันธ์ฯ ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 แต่งตั้งกรรมการร่างธรรมนูญ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีความเห็นว่า ตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีเจตนารมณ์ที่จะจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อควบคุมกันเองโดยสมัครใจ เจ้าของและบรรณาธิการผู้มีอำนาจเต็มของหนังสือพิมพ์และสมาคมฯ ผู้ประกอบวิชาชีพที่ชอบด้วยกฎหมายได้ให้ความเห็นชอบที่จะลงนามร่วมกันในวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทั้งหมดพร้อมจะดำเนินการควบคุมกันเอง เพื่อดำรงไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอันเป็นหลักประกันความรับผิดชอบในการเสนอข่าวสารและแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพนี้

ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย-อังกฤษ 25 ฉบับ จากจำนวนทั้งสิ้น 32 ฉบับ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ 10 องค์กร ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกเจตนารมณ์จัดตั้ง “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เพื่อเป็นองค์กรควบคุมกันเอง และส่งเสริมเสรีภาพและความรับผิดชอบ ขกระดับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และกิจการหนังสือพิมพ์ให้ดียิ่งขึ้น โดยมีตัวแทนสถานทูตสหรัฐอเมริกา อินเดีย รัสเซีย และสโมสรรผู้สื่อข่าวต่างประเทศร่วมเป็นสักขีพยานด้วย

ต่อมาในวันที่ 4 สิงหาคม 2540 ที่สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ศ.นายแพทย์ ประเวศ วะสี ประธานคณะกรรมการร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติพร้อมด้วยคณะ

กรรมการยกเว้นฯ แดงผลสำเร็จการยกเว้นธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่า คณะกรรมการยกเว้นฯ ได้ดำเนินการยกเว้นธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ตามเจตนารมณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ซึ่งได้ลงนามในบันทึกร่วมกันเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ศ.นพ.ประเวศ แดงว่า หลักการสำคัญของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามธรรมนูญดังกล่าว เป็นไปเพื่อให้วงการหนังสือพิมพ์ได้ควบคุมดูแลกันเอง ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาร่วมในคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ดังกล่าวอีกด้วย องค์ประกอบของกรรมการประกอบด้วย 4 ส่วน คือ เจ้าของหรือผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ซึ่งเลือกกันเอง 5 คน บรรณาธิการหรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการซึ่งเลือกกันเอง 5 คน ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่าง ๆ อีก 7 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ใด 2 คน

อีกหลักการหนึ่งที่สำคัญในการควบคุมกันเองของสภาการหนังสือพิมพ์ ได้กำหนดไว้ในหมวดความรับผิดชอบทางจริยธรรม เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ก็จะแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียนลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยดังกล่าวภายใน 7 วัน และอาจแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษผู้เสียหาย ส่วนกรณีมีผู้ถูกร้องเรียนว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ก็จะแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียนลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยดังกล่าวภายใน 7 วัน และอาจแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษผู้เสียหาย ส่วนกรณีที่มีผู้ร้องว่าประพฤติผิดจริยธรรม สภาจะแจ้งไปยังต้นสังกัดเพื่อดำเนินการลงโทษแล้วแจ้งผลให้สภาทราบโดยเร็ว ในการนี้สภาอาจเผยแพร่คำวินิจฉัยต่อสาธารณะได้ คณะกรรมการยกเว้นธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะยกเว้นข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้มีการเลือกกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกภายในระยะเวลา 120 วัน หลังจากนั้น สภาการหนังสือพิมพ์จะดำเนินการเพื่อให้มีการควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต่อไป

การเลือกตั้งกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ในวันที่ 9 ตุลาคม 2540 นางบัญญัติ ทศนียะเวช ประธานคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมด้วยกรรมการคือ นพ.วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ และ นายสุวัฒน์ ทองธนากุล ได้จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติชุดแรกตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อ 9 ซึ่งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะมี

ด้วยกันไม่เกิน 21 คน โดยจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการฯ ประเภท 1,2 และ 3 ก่อน จำนวน 14 คน เพื่อไปดำเนินการเลือกตั้งกรรมการในประเภทที่ 4 อีกจำนวน 7 คน ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยกรรมการทั้ง 3 ประเภทมาจากกลุ่มผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ไม่เกินกลุ่มละ 1 คน

ต่อมาเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2540 ได้มีการประชุมคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2540 โดยที่ประชุมได้มีการเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมมีมติเลือกให้นายมานิจ สุขสมจิตร เป็นประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นายพงษ์ศักดิ์ พัจฉวิเชียร เป็นรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติคนที่ 1 ศ.นพ.วิจурย์ อึ้งประพันธ์ เป็นรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติคนที่ 2 นายสุวัฒน์ ทองธนากุล เป็นเลขานุการ และนางศุสดี กิตวรนารถ เป็นเหรัญญิก

นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการและเหรัญญิก ไปดำเนินการร่างนโยบายในการทำงานและศึกษาการร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของสภาการหนังสือพิมพ์ เช่น ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อบังคับว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ ฯลฯ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในวันที่ 22 สิงหาคม 2540

ในการประชุมนี้ นอกจากจะมีผู้แทนจากเจ้าของ บรรณาธิการ และผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์แล้ว ยังมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมด้วย ได้แก่ ดร.กษิต ฆ นกร อธิบดีอัยการสูงสุด นายทองใบ ทองเป่าดี ทนายความแมกไซไซ ดร.โกศล เพ็ชรสุวรรณ เลขานุการสมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ศ.นพ.วิจурย์ อึ้งประพันธ์ ที่ปรึกษาแพทยสภา ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ นางบัญญัติ ทศนียะเวช อธิบดีนายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย และนายบัณฑูร ล่ำซำ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกสิกรไทย

ล่าสุด สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้อนุมัติข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จำนวน 30 ข้อ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2541 และเริ่มเปิดรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนและผู้เสียหายอย่างเป็นทางการ และเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ก็ได้มีการตั้งคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อพิจารณากลับกรองเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีนักวิชาการและผู้แทนองค์กรเอกชนทางด้านสิทธิมนุษยชนเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ประวัติผู้เขียน

นายทวี อรรถะนันท์ เกิดเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2509 ที่จังหวัดกรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2531 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2539

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย